

**ජාතික කෘෂිකර්ම ප්‍රතිපත්තියෙහි ජල කළමනාකරණය පිළිබඳ ඇගයීමක්
 (අම්පාර දිස්ත්‍රික්කය ඇසුරින්)**

එම්.ඩබ්.එන්. මාධව් ¹	ආර්.එම්.ඒ.ආර්. රත්නායක ²
එච්.පී.පී.එස්.ඩී. හේවාචසම් ³	පී.එම්.එස්. කුලතුංග ⁴
පී.එච්.පී. කරුණාරත්න ⁵	එම්.කේ. නදීකා දමයන්ති ⁶

සංක්ෂේපය

කෘෂිකර්මාන්තය සඳහා ජලය අත්‍යවශ්‍ය සාධකයක් වේ. අනෙක් අතට ජලය යනු සීමිත සම්පත්වලින් එකකි. එම නිසා ජල කළමනාකරණය සහ ඒ සම්බන්ධ රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති වර්තමානය වන විට ලෝකයේ සහ ශ්‍රී ලංකාවේ ද විශාල වශයෙන් කතා බහට ලක් වන්නකි. ශ්‍රී ලංකාව අතීතයේ සිට අද දක්වා ම කෘෂිකර්මාන්තය ප්‍රධාන කොට ගත් රාජ්‍යයක් වීම හේතුවෙන් ජල කළමනාකරණ සංකල්පය ශ්‍රී ලංකාවට වැදගත් සංකල්පයකි. එම නිසා 2007 සැප්තැම්බර් මස හඳුන්වා දෙනු ලැබූ ආහාර හා අපනයන කෘෂිකර්ම බෝග සහ විසිතුරු පැලෑටි පිළිබඳ ජාතික කෘෂිකර්ම ප්‍රතිපත්තියෙහි ජල කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රතිපත්ති මාලාවක් හඳුන්වා දී ඇත. කෙසේ වුවද, ප්‍රායෝගික තත්ත්වය වන්නේ වර්තමානයේදී ද ජල කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකාව තුළ විවිධ ගැටලු පැවතීමයි. මෙම පර්යේෂණයේදී කෘෂිකර්ම ප්‍රතිපත්තියට ආදාළ ජල කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් දක්වා ඇති ප්‍රතිපත්තිමය කරුණුවල සාර්ථක අසාර්ථක භාවය පිළිබඳව සොයා බැලීම අරමුණ විය. එහි ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය සඳහා අම්පාර දිස්ත්‍රික්කයේ අම්පාර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසය විනිශ්චය නියැදුම් ක්‍රමය යටතේ තෝරා ගැනිණි. ඉන් පසුව අම්පාර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේ නවගම්පුර ග්‍රාම නිලධාරී වසමේ “රජ වැව” නම් කුඩා වැව යටතේ ක්‍රියාත්මක වන රජ වැව පහළ යාය ගොවි සංවිධානයේ ගොවීන් 50ක් නියැදිය වශයෙන් තෝරා ගැනිණි. අක්කර 1/2 සිට අක්කර 3 දක්වා වූ භූමි ප්‍රමාණයක කුඹුරු අස්වද්දවන ගොවීහු මෙම නියැදියට ඇතුළත් වූහ. අධ්‍යයනය සඳහා ප්‍රාථමික සහ ද්විතියික දත්ත ලබාගත් අතර ප්‍රාථමික දත්ත සම්පාදනයේදී ප්‍රශ්නාවලි, සම්මුඛ සාකච්ඡා සහ සහභාගීත්ව නිරීක්ෂණය ක්‍රමවේද භාවිතා කරන ලදී. අධ්‍යයනයේදී ලබාගත් දත්ත සහ තොරතුරු විශ්ලේෂණයේදී ප්‍රමාණාත්මක දත්ත සඳහා සරල සංඛ්‍යානමය ක්‍රමවේදයන්, ගුණාත්මක දත්ත සහ

¹ ශාස්ත්‍රවේදී (විශේෂ) දේශපාලන විද්‍යා, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය.
² ශාස්ත්‍රවේදී (විශේෂ) දේශපාලන විද්‍යා, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය.
³ ශාස්ත්‍රවේදී (විශේෂ) දේශපාලන විද්‍යා, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය.
⁴ ශාස්ත්‍රවේදී (විශේෂ) දේශපාලන විද්‍යා, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය.
⁵ ශාස්ත්‍රවේදී (විශේෂ) දේශපාලන විද්‍යා, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය.
⁶ ජ්‍යෙෂ්ඨ කම්පානාරිය, ආර්ථිකවිද්‍යා අධ්‍යයන අංශය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය, damayanthi@kln.ac.lk

තොරතුරු සඳහා විස්තරාත්මක ක්‍රමවේදයන් භාවිතා කරන ලදී. මෙම ගොවීන්ගෙන් 64%ක් දෙකන්නයම කුඹුරු වගා කරන අතර යල කන්නයේ පමණක් වගා කරන ගොවීන්ගෙන් 56%ක් අනෙක් කන්නයේ වගා නොකරනුයේ ජලය සපයා ගැනීමේ අපහසුව හේතුවෙනි. වාරි පද්ධති නඩත්තු කිරීමේදී සහ වැඩි දියුණු කිරීමේදී සහභාගිත්ව කළමනාකරණ ප්‍රවේශය දිරිමත් කිරීම මෙම ප්‍රතිපත්තියේ එක් අංගයක් වන අතර ප්‍රතිවාරිත්ගෙන් 96%ක් අනාවරණය කළේ නව අමුණ ඉදිකිරීමේ කටයුතු සැලසුම්කරණයේදී තම අදහස් විමසූ බවයි. එමෙන්ම තම අදහස් යම් මට්ටමකින් හෝ සම්පූර්ණයෙන් පිළිගෙන ඇති බව 88%ක් පැවසූ අතර ජල භාවිතය පිළිබඳ අදාළ නිලධාරීන් විසින් තමන් නිරතුරුව දැනුවත් කරන බව 52%ක් පැවසූහ. ස්වභාවික ව්‍යසනවලදී හානිවන වාරිමාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණයේදී රජයේ සහයෝගය පිළිබඳ තමන් තෘප්තිමත් බව 32%ක් ප්‍රකාශ කළ අතර 40%ක් අතෘප්තිමත් බව ප්‍රකාශ කළහ. මේ අනුව 2007 ජල කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්තිය සාධනීය මට්ටමකින් ක්‍රියාත්මක වන බව නිගමනය කළ හැක.

මුඛ්‍ය පද : ජල කළමනාකරණය, අම්පාර දිස්ත්‍රික්කය, කුඩා වැව්, ගොවීන්

